

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ "Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ,,

ΑΘΗΝΑ ΓΕΝΑΡΗΣ 1986 ● ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 20

ΝΕΑ

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Έχει πια τελειώσει η χρονιά 1985 και μπορούμε να κάνουμε απολογισμό για το τι έγινε στο διάστημα αυτό στο χωριό μας. Λύθηκαν κάποια προβλήματα; ή προστέθηκαν κάποια καινούργια; Η πορεία του χωριού είναι σωστή; μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι για το μέλλον;

Όλοι οι Κρεμασιώτες, όπου και αν ζουν άλλοι περισσότερο και άλλοι πιο λίγο, βρίσκονται μπροστά σ' αυτούς τους προβληματισμούς. Ο καθένας έχει τα συμπεράσματά του έστω και αν δε θέλει να τα ομολογεί, αποφεύγοντας να καταλογίσει ευθύνες ή να διαταράξει τις σχέσεις του με τους συμπατριώτες του.

Η σιωπή όμως δε βοηθάει πάντα, αφού μπορεί να δικαιώνει τα προβλήματα, όπως δε βοηθάει και η κακόπιστη κριτική που διευρύνει τα προβλήματα.

Είχαμε συνηθίσει για κάμ-

ποσα χρόνια να βλέπουμε συνεχή βελτίωση του χωριού. Οι επιτυχίες και οι κατακτήσεις του χωριού ήταν σημαντικές, και επέτρεψαν στους πατριώτες να επιστρέψουν με ενδιαφέρον στο χωριό να περάσουν κάποιες μέρες, να ζωντανέψουν το πατρικό σπίτι και να συμβάλλουν στην ανόρθωση του χωριού.

Δυστυχώς όμως τα τρία τελευταία χρόνια το χωριό μεστίζεται από εσωτερικά προβλήματα που μεταμόρφωσαν τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις για τη συνέχιση της ανάπτυξής του.

Πολιτικές και προσωπικές αντιπαραθέσεις ορθώθηκαν ανάμεσά μας δυσκολεύοντας τη συνεννόηση και τη συνεργασία.

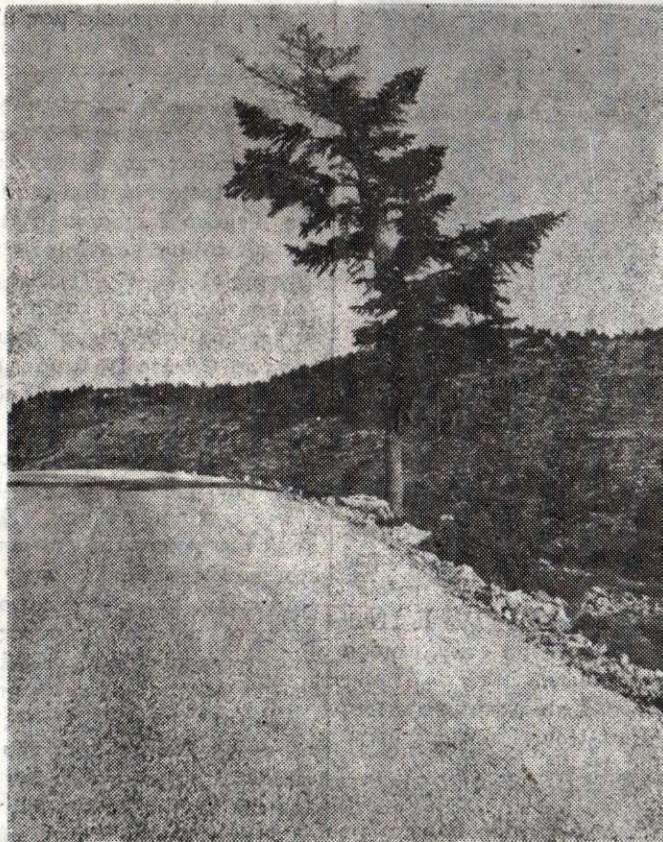
Αυτοί είναι οι λόγοι που το 1985 αφήνει έναν πεινχρό απολογισμό κατακτήσεων του χωριού και μία πληθώρα επιτακτικών προβλημάτων.

Απ' αυτές τις στήλες πολλές φορές επισημάναμε τον κίνδυνο και επιστήσαμε την προσοχή για τη συμπεριφορά όλων μας απέναντι στους άλλους. Τίποτε δε στάθηκε, όμως, ικανό να αποτρέψει τη λαθεμένη πορεία των χωριανών μας.

Στα λίγα θετικά της χρονιάς που πέρασε, είναι η ολοκλήρωση του Ιατρείου, έστω με κάποιες παραλείψεις, και η ζωνρή οικοδομική κίνηση για καινούργια σπίτια, και το πιο σημαντικό η τοποθέτηση δώδεκα τηλεφωνικών γραμμών.

Από την άλλη μεριά, όμως, τι να επισημάνουμε;

Δρόμος Πελετών; στασιμότητα. Δασικός δρόμος προς Χινοβούνι, στασιμότητα. Η ύδρευση έγινε το πιο καυτό πρόβλημα της Κρεμαστής. (Διαρροή του δικτύου σε αρκετά σημεία ενώ παράλληλα [Συνέχεια στη σελίδα 4])

ΤΟ ΚΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΙΑ ΜΠΗΛΙΩΣ

Η εφημερίδα μας εύχεται χρόνια πολλά, υγεία και προκοπή στους πατριώτες μας και τους φίλους του Συλλόγου μας. Επιθυμεί ειρήνη, ευημερία για όλο τον κόσμο.

Ευχόμαστε την καινούργια χρονιά να γίνουν πιο αποφασιστικά βήματα ενότητας, συνεργασίας ανάμεσά μας.

Η Κρεμαστή που πια δεν είναι μόνο το χωριό αλλά οι Κρε-

μασιώτες που εξαπλώθηκαν από την Αλάσκα, την Καλιφόρνια, την Αργεντινή μέχρι τις Ακτές της Νέας Ζηλανδίας.

Πατρώτες, να μείνουν παρελθόν τα προβλήματα που έχουν υποστείει τη σημαία του αγώνα μας: για το ζωντάναμα του χωριού. Δεν έχουμε μεταξύ μας διαφορές: μας δένει η κοινή επιθυμία του να δει πιο καλές μέρες το χωριό μας.

ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Το 1985 θα είναι σε λίγο παρελθόν. Και δεν μπορούμε δυστυχώς να ισχυριστούμε ότι για το Σύλλογο ήταν χρόνια παραγωγικός. Θα λέγαμε πως δεν ήταν καθόλου καλός για όλους τους συλλόγους του χωριού μας.

Σταθήκαμε αδρανείς και παρακολουθήσαμε τις εξελίξεις χωρίς καμιά δημιουργική παρέμβαση. Κάτι φταιει για όλα αυτά. Και πρέπει να το βρούμε.

Είναι αλήθεια πως χρόνια τώρα μας κούρασαν οι προσπάθειες για την επίλυση βασικών προβλημάτων του χωριού. Ακόμα, κουράστηκαν τα πρόσωπα που χρόνια τώρα, είναι τα ίδια. Κουράστηκαν τα πρόσωπα από την έντονη προσπάθειά τους και κούρασαν και τους άλλους με τη διαρκή παρουσία τους.

Είναι λοιπόν καιρός για ανανέωση του δυναμικού. Αντί για την κριτική που είναι πότε καλόπιστη και αρκετές φορές κακόπιστη, ας ανακατευτούν και οι κριτές με τα κοινά. Εμείς θα είμαστε πιο καλόπιστοι στην κριτική μας.

Μα δεν είναι μόνο αυτό. Γιατί, πρόσωπα που για χρόνια δέσποζαν μέσα στο Σύλλογο και αφιέρωσαν πολύ χρόνο από τις δουλειές τους και τα σπίτια τους για το καλό του χωριού, δε βρήκαν καμιά αναγνώριση. Απογοητεύτηκαν λοιπόν και δεν ανακατεύονται. Ίσως έχουν δικιο. Όταν προσφέρεις χωρίς κέρδος προσωπικό πρέπει να δικαιώνεσαι. Κάτι τέτοιο όμως, δεν έγινε. Πολλοί συμπατριώτες μας στάθηκαν απέναντί τους άδικοι. Και τους οδήγησαν στην απραξία.

Χρόνια τώρα μιλάνε για συνεννόηση και παραμέρισμα των προσωπικών διαφορών από τα διασυλλογικά.

Χρόνια κουβεντιάζουμε στο χωριό τον Αύγουστο και υποσχόμαστε συμπιλώση και κοινή προσπάθεια.

Όλοι σχεδιάζουμε και δίνουμε λύσεις με κουθέντες. Τα περισσότερα δε γίνονται πράξεις. Και τον επόμενο χρόνο λέμε τα ίδια πράγματα.

(Συνέχεια στη σελ. 4)

Να σταθούμε μια φορά μπροστά στην τσοπάνισσα της Κρεμαστής. Την πιο πολύτεκνη μάνα. Βασανισμένη όσο και οι άλλες μάνες του τόπου μας. Ίσως και περισσότερο από τις συνθήκες του ξωμάχου, που η επίσκεψη στο χωριό ήταν κοσμική εκδήλωση. Ίσως η μόνη.

Να της αποδώσουμε την τιμή που της πρέπει, σαν ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης για όσα πρόσφερε στον τόπο μας και στην πατρίδα. Για κείνη τη γυναίκα λοιπόν, τη μάνα, τη σύντροφο που είχε μια ευγένεια επίκτητη, που την έφερνε στην ψυχή της η μόνιμη συντροφιά, με τη φύση.

Το πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα αυτής της Κρεμασιώτισσας ήταν η θεία Μπήλιω του μπαρμπα-Κόλλια, του Μαυρομιχάλη. Στ' όνομά της λοιπόν, τιμούμε όλες τις Κρεμασιώτισσες τσοπάνες, τις ξωμάχες του χωριού μας και του κόσμου όλου.

Αρβανίτικο σίγουρα τ' όνομά της, άγνωστης ρίζας. Ο μπαρμπα-Κόλλιας με τη λεβεντιά του την έφερε από τα Κάψαλα που παραχέμαζε. Και κούρνιασαν την αγάπη τους στη Γούρνα, στα Μαυρομιχαλείκα.

Αθόρυβη, σχεδόν άγνωστη, έζησε μαζί του και γέμισαν του Γκίονε παιδιά και γίδια. Η ζωή σ' όλο της το μεγαλείο. Δώδεκα παιδιά, λεβέντες και ομορφονιές κοσμούσαν το σπίτι της, και το χωριό όλο τα μεγάλωσε όλα, τά έκανε άντρες και τα πρόσφερε στην πατρίδα. Και πότισαν με

το αίμα τους το δέντρο της λευτεριάς...

Ποτίστηκε λοιπόν κι απ' το φαρμάκι του θανάτου. Έχασε το Γιώργη στην Αντίσταση.

Και συντρόφεψε τον μπαρμπα - Κόλλια μέχρι τα βαθιά γεράματα.

Ξεθώριασε στη μνήμη μου η μορφή της. Αλλά έχω μπροστά μου μια φηγούρα ξερακιανή, με το γιουρντί και το μακρύ φουστάνι, στο πίσω μέρος της εκκλησίας. Στην κοσμική της εμφάνιση, όπως προσέπαμε.

Ν' ανάψει το κεράκι στ' όνομα της Παναγιάς. Καινά παρακαλέσει. Κι είχε τόσα να γυρέψει από τη μάια του Θεού. Να φυλάει το Χρήστο, το Σταύρο, τον Αντώνη... τόσους στη σειρά. Νάχει καλά ο Θεός το νοικοκύρη. Και να μην εύρει το κακό τα γίδια. Κι όλα όσα της έρχονταν στο νου.

Δύσκολα αντάμωναν με την Παναγιά κι έπρεπε να προλάβει να Της ειπεί όλα.

Άναβε λοιπόν το κεράκι της και προσευχόταν και ήξερε πως την άκουγε η Μεγαλόχαρη. Μάνα βλέπεις κι εκείνη και μάλιστα πονεμένη.

Και νάχεις το Χιλοπήτα να σου το σβήνει πριν την ώρα του, πριν καεί και πριν να τελειώσει την προσευχή της. Είναι να βγαίνεις από τα ρούχα σου.

Πού θα μου πάει. Δε θάρθει για φουσκί στο μαντήρι; Θα τον βάλω με τα στορώνια. Να μάθει να σέβεται τον πόνο μου. Και

να μη μου κόβει την προσευχή στη μέση.

Ήταν λοιπόν μόνιμος ο καιγάς. Δεν μπορούσε να του συγχωρέσει αυτή τη χειρονομία; Μ' αυτό το κερί αντιπροσώπευε την παρουσία της στον κοινωνικό χώρο Κ' ήταν ένα τάμα που έπρεπε να ολοκληρωθεί.

Τι την έννοιαζε η οικονομία για την εκκλησία. Το κερί το πλήρωνε. Εκείνη είχε τόση καλοσύνη μέσα της. Τον άφηνε και σάρωνε το μαντήρι και όλες τις γκορτζιές. Και κουβάλαε στο Μαριό κάτι γομάρια καταγκάμηλα. Τι τον έπιασε και της σβήνει το κερί.

Έτσι πέρασε τα χρόνια της. Και η φιλοξενία στη στάνη της βίωμα. Όπως πέρασε έχει να θυμάται την προθυμία και την καλοπέραση. Όπως όλες οι τσοπάνες του τόπου μας. Θεωρούσαν τιμή τους την επίσκεψη στη στάνη.

Ο επισκέπτης θέβαια δεν ήταν πάντα το ίδιο ειλικρινής. Είχε καμιά φορά και το στοιχείο της εκμετάλλευσης η επίσκεψη. Και ας τον έβλεπαν όλοι σαν ελπίδα.

Δεν άλλαξαν όμως. Έζησαν τη ζωή τους αγνά σαν τη φύση που τις συντρόφευε, και το πέρασμά τους στη ζωή ήταν δημιουργικό.

Τιμή και δόξα λοιπόν στις μάνες εκείνες με τα πολλά παιδιά και τα πολλά γίδια — την κάθε θεία Μπήλιω του τόπου μας!

Χ.Δ.

Κρεμαστιώτικα θέματα

ΜΕΓΑΛΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Ξεκίνησε η διαμόρφωση του χώρου ανάμεσα στον Μανούσου και Μανίκη κοντά στη Γέφυρα.

Όπως αναφέρουμε σ' άλλες στήλες δεν γνωρίζουμε ποια μελέτη υπάρχει για να κρίνουμε πόσο σωστό έργο θα πραγματοποιηθεί. Ανεξάρτητα, όμως απ' αυτό κάνουμε μια επισήμανση:

Με την ευκαιρία του έργου να κατεδαφιστεί πλήρως το παυλακαϊκό ερείπιο που δίνει μια απελπιστική εικόνα στη γύρω περιοχή και θα γίνει ακόμα χειρότερη αν διαμορφωθεί ο χώρος που ξεκίνησαν τα έργα.

Ίσως πρέπει σ' αυτή τη φάση να κατεδαφιστούν και τα υπόλοιπα ερείπια Σοφού και Γκαβέταινας. Μπορεί η Κοινότητα να καταφύγει στο Πολεοδομικό Γραφείο να κριθούν επικίνδυνα, να συνταχτεί πράξη κατεδάφισης, με την οποία, σε διάστημα ενός μηνός, πρέπει οι ιδιοκτήτες να τα κατεδαφίσουν, διαφορετικά προχωράει η Κοινότητα στην κατεδάφιση, και τα έξοδα μέσω Δημόσιου Ταμείου, χρεώνονται στους ιδιοκτήτες. (Υπάρχει σχετική νομοθεσία).

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Το κτίριο του Αγροτικού Ιατρείου έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Παροπλεύρως υπάρχει ένα δωμάτιο ιδιοκτησία της εκκλησίας που, όπως φαίνεται, θα παραμείνει κλειστό για πάντα.

Προτείνουμε να γίνουν προσπάθειες να χρησιμοποιηθεί ο χώρος αυτός για Βιβλιοθήκη μεταφέροντας αυτή που υπάρχει στην Καζάρμα, για την οποία καταβάλλεται μεγάλο ποσό ενοικίου, και παράλληλα υπάρχει πρόβλημα υγρασίας για τα βιβλία.

Δυστυχώς, ο χώρος που διάλεξε ο πατριώτης, διέψευσε αυτούς που εργάστηκαν, αφού η νεολαία που βρίσκεται το καλοκαίρι στο χωριό, το μόνο που φρόντιζε τουλάχιστον το περασμένο καλοκαίρι,

Από το γάμο του Γιάννη Πρίφτακη

ΓΑΜΟΙ

Στο διάστημα που μας πέρασε έγινε ο γάμος του φίλου μας Γιώργου Αντ. Χαραμή (Μαναβής) με την εκλεκτή του που κατάγεται από την περιοχή Μεγαλόπολης.

Επίσης τέλη Αυγούστου έγινε ο γάμος του πατριώτη και συνεργάτη της εφημερίδας μας Γιώργου Δημ. Τζάκα, Καθηγητή, με τη Μαρία από τη Σπάρτη.

Το Σεπτέμβρη στην Κρεμα-

πέντε παιδιών.

— Πέθανε η Ελένη Παυλάκη, ηλικίας 85 ετών, μητέρα εφτά παιδιών.

— Πέθανε η Κανέλλω Ι. Παυλάκη, ηλικίας 83 ετών, μητέρα εφτά παιδιών.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς τους.

ΑΦΙΞΕΙΣ

Από τον Καναδά ήρθε ο Αντιπρόεδρος της ΑΧΕΠΑ κ. Μπόννης (γαμπρός του Χρήστου Τσορολιάκου).

πολύ περισσότερα να τ' αποχτήσουμε. Τη χαρά που παίρναμε όμως από την κουλούρα δεν τη νιώσαμε.

Τελευταία δουλειά το δικό μας λούσιμο. Σφηνωμένοι στα σκέλια της μάνας υπομέναμε καρτερικά το μαρτύριο. Δεν πειράζει, Χριστούγεννα αύριο!

Και ξημέρωνε η μεγάλη μέρα. Η καμπάνες μάς καλούσαν ν' ακούσουμε το μήνυμα της αγάπης. Εμείς τα παιδιά κάναμε αισθητή την παρουσία μας μ' ένα σουρσίμο από την ξυπολυσιά και παίρναμε τη γνωστή θέση στο αριστερό της παλιάς εκκλησίας. Με την καρδιά ζεστή και τα πόδια παγωμένα. Αυτό ήταν το Κρεμαστιωτάκι της εποχής. Γεμάτο όνειρα κι αγάπη. Φοβισμένο μα καρτερικό και δραστήριο. Μέσα σ' εκείνα τα χρόνια του πολέμου και της κατοχής. Του στάβλου εν' άχυρο, όπως το θέλει ο Παλαμάς, στη φάτνη που κοιμώταν η ελπίδα, για ζωή και αγάπη.

Πρωταγωνιστής της ημέρας ο Παπακώστας. Μεγάλος, ανπέσβλητος στα μάτια μας. Κάθε φορά που μούρχεται στο μυαλό έτσι καθώς πρόβαλε στην αραία πύλη, δεν μπορώ να αποφύγω τη σύγκριση με όσους ιερείς τον διαδέχτηκαν. Κανένας δεν τον έφτασε σε μεγαλοπρέπεια. Και πιο πολύ τις άγιες αυτές μέρες. Με μια φωνή που συνταίριαζε τα γεγονότα σαν καλοκουρτισμένο όργανο. Η γέννησή σου Χριστέ ο Θεός ημών. Ούτε φάλτσο, ούτε άσκοπη κορώνα. Ότι ακριβώς χρειαζό-

ήταν πώς θα καταστρέψει το χώρο αυτό, σχίζοντας βιβλία, παιχνίδια, ή γράφοντας βωμολοχίες στους γύρω χώρους, έδωσε σήμα για το πνευματικό της επίπεδο. Ποιοι νομίζουν ότι είναι όλοι αυτοί, οι δήθεν απελευθερωμένοι; Οι «μοντέρνοι» άνθρωποι; Ποιες ικανότητες έχουν να επιδείξουν; Τους πληροφορούμε πως συνομιληκοί τους άλλων περιοχών, έχουν να παρουσιάσουν πολλά πράγματα. Βαρέθηκε ο κόσμος να βλέπει να βολτάρουν στο χωριό ενώ περιφρονούν όποιον συναντούν, και παράλληλα ακούς ένα επίπεδο συζήτησης αχαarakterήριστο.

Ευτυχώς υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις που πρέπει να βοηθήσουμε ώστε να βρουν κάποια ενδιαφέροντα στο χωριό.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΙΟΥ

Είναι γνωστό πως έχει ξεκινήσει το έργο ασφαλτόστρωσης της αρτηρίας Πελετά - Κουνουπιά - Μαρί, ενώ παράλληλα δεν συνεχίζεται το έργο Κρεμαστής Πελετών. Αυτές οι διαπιστώσεις πρέπει να μας κάνουν ρεαλιστές. Σήμερα είναι συμφέρον μας να συντηρηθεί ο δρόμος Μαρί - Κρεμαστή, να γίνει συντήρηση, επιχωμάτωση στα απαραίτητα σημεία ώστε να μη διακοπεί η επικοινωνία μας με την Αρκαδία.

Κοινότητα και φορείς να συνεργαστούν, ώστε, από κοινού, να πετύχουμε τη βελτίωση του δρόμου. Είναι καιρός να πάψουν οι παλαιότερες αντιλήψεις πως εξυπηρετεί πέντε ανθρώπους. Σήμερα θα εξυπηρετήσει τους πάντες.

Η Συνέλευση του πατριώτη

Στις 20 Οκτώβρη έγινε η Γενική Συνέλευση του «Πατριώτη» που, δυστυχώς, υπήρξαν πολλές απουσίες.

Πατριώτη, σκέψου ότι με την απουσία σου, την απομάκρυνσή σου από τον κοινό αγώνα δε θα χάσουν κάποια άτομα αλλά μόνο το χωριό μας. Όταν ξανά καλέστες πρέπει να δώσεις το «παρόν» σβήνοντας την άσκημη εντύπωση που υπάρχει τώρα.

Για τη χρονιά αυτή παραμένει το παλαιό Συμβούλιο με την αλλαγή του Δ. Τεριζή από τον Κώστα Καλκάνη, που η παρουσία του κίνησε τους μοχλούς του Συλλόγου.

Χρειάζονται δραστήριοι άνθρωποι για να συνεχίσουν το έργο του Συλλόγου μας που τόσα απέδωσε στην Κρεμαστή τα τελευταία χρόνια.

Γ. Προφτάκη με τη συμπατριώτισσά μας Ειρήνη Πουλάκη. Ευχόμεθα κάθε ευτυχία.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο κ. Παναγιώτης Τσορομάνος απέκτησε το πρώτο του παιδί, κοριτσάκι.

— Ο κ. Παναγιώτης Δρίβας το τέταρτο παιδί, κοριτσάκι. Ευχόμαστε να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απέθανε στο χωριό ο Γιώργος Παρδάλης, 85 ετών, μαχητής στη Μικρά Ασία, πατέρας

— Ήλθε ο κ. και η κ. Γιώργου Δούνια.

— Επίσης ο κ. Θωμάς Προφτάκης για να συμπαρασταθεί στο ατύχημα του αγαπητού μας πατέρα του μπαρμπα-Λούη.

Συνδρομές

— ΜΥΣΤΡΑΣ Αυστραλία δολάρια 250

— Θ. Γκιουζέλης, Καλιφόρνια, δολάρια 50.

Το καλοκαίρι δόθηκαν πολλές συνδρομές στο Σύλλογο «Πατριώτης» που θα δημοσιεύτουν προσεχώς.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΕ ΚΑΠΟΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ούτε που θυμάμαι πόσα χρόνια πέρασαν από τότε. Από τα τελευταία Κρεμασιώτικα Χριστούγεννα. Θυμάμαι όμως πως, από τότε, έχω να νιώσω εκείνο το συναίσθημα. Και δεν μπορώ μ' αυτή τη θύμηση ν' αποφύγω έναν κόμπο που μούρχειται στο λαιμό. Γιατί κάθε σύγκριση με τα Χριστούγεννα τα κατοπινά, δεν είναι δυνατή. Γιατί σκέφτομαι πως εκείνο τ' όνειρο να καλύτερέψουμε τη ζωή μας φεύγοντας από το χωριό, δε δικαιώθηκε. Και γιατί οι ανθρώπινες αξίες που θάραιναν μέσα μας, τότε, αντικαταστάθηκαν από μια αμφίβολη καλοπέραση. Έτσι, όλοι εμείς οι Κρεμασιώτες της διασποράς, όλοι οι Ζαρακίτες ανταμώνουμε σε μια σκέψη γιομάτη παράπονο για κάτι καλό που χάθηκε.

Στη Βρέβα ακόμη το καμά-

τι. Είναι και δεν είναι σπαρμένα τα στάρια. Αλλά παραμονή Χριστούγεννα άνθρωποι και ζα αναπαύονται νοητικά και ετοιμάζονται για τη μεγάλη γιορτή. Μόνο οι νοικοκυρές που ποτέ δεν ξεκουράζονται είναι σε κίνηση. Όλοι οι φούρνοι αναμμένοι για τα Χριστόφωμα και τα Χριστουγεννιάτικα καλούδια. Και τα φακίολο ν' ανεμίζουν από τη βιασύνη να τα προλάβουν όλα: τα μελομακάρουνα, τους κουραμπιέδες, τους σαμουσάδες... και τα δικά μας τα δώρα, τα χριστουγεννιάτικα κουλούρια που μοσκοδόλαγαν.

Κανένas από μας δεν ήξερε τι είναι χριστουγεννιάτικο παιχνίδι. Εμείς τα παιχνίδια που ξέραμε ήταν η παίδα, ο γύρος, τα σκλαβάκια και η γουρουνίτσα. Χρειάστηκε να περάσουν πολλά χρόνια να τα ιδούμε και

Έτσι ήταν τότε τα Χριστούγεννα. Και δεν ξανάρχονται. Έμειναν στηνήμη μας και μας συντροφεύουν θασσανιστικά κάθε φορά που τις ίδιες μέρες, ξεθεύουμε και ξεθεύουμε, με τη την ελπίδα να περάσουμε καλύτερα. Σάμπως νάταν αυτό το μήνυμα της Γέννησης. Σάμπως ο Χριστός ήρθε στον κόσμο να μας κάνει πλουσιότερους.

Να λοιπόν η πρόκληση. Όλοι οι Σύλλογοι των Κρεμασιωτών του κόσμου όλου ν' ανταμώνουμε τις άγιες μέρες στο χωριό. Να ξαναζωντανέψουμε εκείνα τα Χριστούγεννα. Να νιώσουμε την αγάπη σαν μέγιστο αγαθό, σ' έναν κόσμο ειρήνης και ελπίδας.

Ας το κάνουμε στόχο. Και σύνομα να θρεθούμε, όπως τότε, στο χωριό. Για να νιώσουμε το μεγαλείο της αγάπης, όπως το διδαχτήκαμε κι όχι όπως μας επιβλήθηκε. Εν καθαρά καρδία.

X.Δ.

● Συγκεντρώσεις πατριωτών

Δυσκόλεψαν πολύ τα περιθώρια για συγκεντρώσεις πατριωτών, για πολλούς λόγους, όπως ενδιαφέροντος, οικονομικούς και αδυναμίας.

Ίσως την τρέχουσα χρονιά να μη γίνει και η Αποκριάτικη συγκέντρωση. Τη χρονιά που μας πέρασε, αρκετοί πατριώτες περιφρόνησαν το χωριό. Τι εκδηλώνουν μ' αυτό τον τρόπο; Ρωτήθηκαν ποιάς κάνει από τις αντιδράσεις τους: Μόνο το χωριό μας.

Νέα του χωριού

Η εφημερίδα μας δεν στάθηκε δυνατό να εκδοθεί το Σεπτέμβριο που συμπλήρωσε το τρίμηνο, γι' αυτό τα νέα μας είναι στο δίμηνο Νοέμβριο-Δεκέμβριο.

Στο διάστημα αυτού του δίμηνου συνεχίστηκε ο καλός καιρός στο χωριό μας μ' ελάχιστες βροχές που όμως ζώρησαν κάπως τον τόπο και παρέμειναν όλοι σχεδόν οι κτηνοτρόφοι του χωριού. Λίγοι έμειναν και μέχρι τα Χριστούγεννα.

Λειτουργούσαν τέσσερα μαγαζιά στο διάστημα αυτό, ενώ τώρα περιοριστήκαμε στα δύο.

— Είναι πολύ ευχάριστο, που σχεδόν πάντα θα βρεις στο τηλέφωνο 31.466 τον Παναγιώτη τον Τζάκα που το φως στο μαγαζί του, κρατάει στη ζωή, τη μια όψη του χωριού.

— Έργα στο χωριό δεν έγιναν. Για το δρόμο των Πελετών στη δημοπράτηση παρουσιάστηκε ένας μόνο εργολάβος με μικρή έκπτωση. Αποτέλεσμα να μην κατακυρωθεί το έργο.

— Το σχολείο λειτούργησε χάρη στο μεγάλο ζήλο του δασκάλου μας που κατάγεται από το Καλούδι Ναυπακτίας.

— Το Δεκέμβριο, συγκεκριμένα τα Χριστούγεννα, από τα δώδεκα τηλέφωνα του χωριού, τα εννέα βρίσκονταν σ' ακατοίκητα, εντελώς, σπίτια, ενώ ήταν ανοικτά περίπου τριάντα σπίτια.

— Το πρώτο μικρό χιόνι εμφα-

του όλο σχεδόν το χειμώνα. — Αξιοθαύμαστος ο πατριώτης Τάσος Δρίβας με την Καλομούρα που στηρίζουν το χωριό διατηρώντας ζωντανό νοικοκυριό.

— Όλοι οι πατριώτες που μένουν το χειμώνα στο χωριό, αξίζουν επαίνους γιατί όλοι τους τρέφουν αγάπη στον τόπο τους.

— Η οικοδομική δραστηριότητα του χωριού συνεχίζει και προβλέπεται πιο έντονη.

— Ένα σπίτι που ξεκίνησε από θεμέλια του Γιώργου Πανλάκη, προχώρησε πάρα πολύ.

— Τώρα από θεμέλια ξεκίνησε το σπίτι του Βαγγέλη Τζάκα, κοντά στο πατρικό του.

— Σχεδόν τελείωσε το σπίτι του Ρόντου, από την Ελένη Μανίκη - Καλογεροπούλου, ξεκίνησε το σπίτι της κας Παναγιώτας Νέγκα (κόρη του Κοκκίνη) κοντά στο πατρικό τους, ξεκίνησε το σπίτι του Γιάννη Π. Παπαμιχαλόπουλου και του Νίκου Μαυρομιχάλη.

Πρόκειται να γίνουν του Παναγιώτη Ξαστερούλη, του Θόδωρου Τσορομώκου, του Γιάννη Κοσμά, Παναγιώτη Παράσχη. Επίσης κατασκευάζεται από το Μιχάλη Τζάκα το σπίτι της θείας Σταυρούλας (Παναρίτη).

— Το καλοκαιρινό χωριό διαρκώς ενισχύεται όσο παράλληλα ατονίζει το χειμωνιάτικο.

— Όσο και αν φαίνεται ακατόρθωτο, είναι μέσα στις δυνάμεις των απανταχού Κρεμαστι-

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΖΑΡΑΚΑ

Πιστάματα

Το μικρό χωριουδάκι του Ζάρακα

Τα Πιστάματα, είναι το μικρότερο χωριουδάκι του Ζάρακα. Βρίσκεται Βορειο - Δυτικά του λεγόμενου Κάμπου (οροπέδιου) των Πισταμάτων, στη ρίζα του βουνού, της Πατουλιόνας, στη μέση περίπου των γειτονικών χωριών Χάρακα και Λαμπόκαμπου, και περνά, και από αυτά (πίσω, ακριβώς, από τα πάνω σπίτια του), ο επαρχιακός δρόμος Μολάων (πρωτεύουσας της επαρχίας μας) — Κυπαρισσίου — Γέρακα (λιμάνια μας), που με τις διακλαδώσεις του και με τον άλλον επαρχιακό μας δρόμο Μολάων — Αγίου Δημητρίου — Κρεμαστής — Μαρί Αρκαδίας με τις διακλαδώσεις του και αυτός, ενώνουν όλα τα χωριά του Ζάρακα, μεταξύ των, με τα λιμάνια τους, με τα κέντρα της επαρχίας μας, του Νομού μας, αλλά και του γειτονικού μας νομού Αρκαδίας. Με τον τελευταίο, προσπαθούμε να ενωθούμε και δια του κατασκευαζομένου δρόμου των Πελετών.

Φαίνεται ότι το όνομά του «Πιστάματα», το πήρε από το προϋπάρχον όνομα του «Κάμπου των Πισταμάτων». Δηλαδή, ο κάμπος, έδωσε το όνομά του, στο χωριό και όχι το χωριό στο κάμπο. Γι' αυτό και το όνομα αυτό, δεν είναι αρβανίτικο, όπως φαίνεται από τις αναφο-

ρές μας, Κ. Πετρολέκας, στο αυτό βιβλίο του, γράφει ότι και όλοι αυτοί (Δουκαίοι, Φριτζηλαίοι, πλην των Παπαμιχαλοπούλαίων, που προέρχονται από τις Σπέτσες), ήλθαν στο Ζάρακα, από τους Γοράνους της Σπάρτης, εγκαταστάθηκαν αρχικά στην Κρεμαστή και κατόπιν διεσπάρησαν και έφτιαξαν τα διάφορα χωριά του Ζάρακα. Δεν διευκρινίζει όμως εάν και αυτοί είναι από τους Βορειοηπειρώτες, εκείνους Έλληνες, χριστιανούς, ορθοδόξους, που κατέθηκαν στη νότιο Ελλάδα, για λόγους ασφαλείας και που τους επιτρέπει η εγκατάσταση και στα μέρη μας επί Δεσπότη του Μυστρά Κατακουζινού (βλ. ιστορημά μου, δημοσιευθέν εις εφημερίδα «Μολάοι», φύλλο 15 Μαΐου 1976). Εγώ που είμαι, τώρα, 80 ετών, εγνώρισα καλά και τους γέροντες μας και τους Βορειοηπειρώτες, γιατί υπηρετήσα και εκεί, καθ' όλον τον Αλβανικών πόλεμον, ως αξιωματικός τούτο μόνον μπορώ να ειπώ: ότι η ενδυμασία των, ήτο ακριβώς όμοια, ότι και τα ήθη, έθιμα, συμπεριφορά ήταν σχεδόν όμοια, και ότι και η γλώσσα των, ήτο σχεδόν όμοια, με παραλλαγές όμως γιατί φαίνεται ότι και οι δύο πλευραί είναι προσεγγισθεί από τις αναφο-

κρά τιμεντένια γεφυράκια, επί του χειμάρρου, που περνά απ' έξω από αυτό.

Έχουν φυτευτεί και φυτεύονται κατά τα τελευταία χρόνια πολλά καρποφόρα δένδρα (ελιές, συκιές, αχλαδιές, αμυγδαλιές κλπ.) και με καρποφόρα για ομορφιά, έχουν αρκετά καλύτερεύσει οι αγροτικοί του δρόμοι κλπ. Όλα αυτά έχουν γίνει και γίνονται με τη φροντίδα όλων των κατοίκων του και περισσότερων των εις Αθήνας και Πειραιά διαμενοντών και με χρήματα εξ εράνων μεταξύ των και με την ενίσχυση του Δημοσίου προς το Σχολείο και την εκκλησιαν.

Αλλά στον κάμπο των Πισταμάτων υπάρχουν και άλλοι παλαιότεροι οικισμοί, που μερικοί σώζονται ακόμη και σήμερα. Υπάρχει ο παλαιότερος οικισμός της Μεγάλης Ρίζας, στο βάθος του κάμπου και βορειοανατολικά αυτού, στη ρίζα, ακριβώς της Μεγάλης Τούρλας και του Κοτρωσιού, που από αυτό, ίσως, (τη ρίζα), πήρε και το όνομά του. Σ' αυτόν είχαν τα καλύτερα τους όλοι τους σχεδόν οι Παπαμιχαλοπούλαιοι, της Κρεμαστής, στους οποίους, κατά μεγάλο μέρος, ανήκε και ολόκληρος ο κάμπος. Ήρχοντα σ' αυτό διενείμασαν καλλιεσ-

λα δεν εμείνε από τις ορδές, που επακολούθησαν.

— Πρέπει να αναφέρουμε, με μεγάλη λύπη, πως ουδέποτε το χωριό δεν έφτασε σε τόσο απελπιστική κατάσταση ερήμωσης όσο τη φετινή χρονιά. Δυστυχώς Κρεμαστή υπάρχει μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες. Αφού οι πατριώτες της Αθήνας δεν εννοούν πως μπορούν να περάσουν Χριστούγεννα στο χωριό τους, όπως γίνεται με άλλων περιοχών ανθρώπους.

Στην Ήπειρο υπάρχουν χωριά περισσότερο ορεινά και α- πρόσιτα και όμως πηγαίνουν όλοι που ζουν στην Αθήνα και περνούν εκεί τις γιορτές. Βέβαια αν ευθύνονται οι Κρεμασιώτες της Αθήνας σ' ένα βαθμό, περισσότερη ευθύνη υπάρχει στους Κρεμασιώτες που ζουν στα χωριά του κάμπου, που μπορούν τουλάχιστον να εκκλησιαστούν στο χωριό τους μιας και όλοι έχουν αποκτήσει αυτοκίνητα.

— Η καλοκαιρινή παρουσία όλων μας δε θα λύσει τόσο καιρικά προβλήματα του χωριού. Υπάρχουν πολλές προϋποθέσεις, για εύκολη μετάβαση και παραμονή στο χωριό ακόμη και το χειμώνα.

Όλοι θέλουμε τον παπά να ευρισκείται εκεί τα Χριστούγεννα, ενώ εμείς δεν μπορούμε να πάμε για δυο - τρεις ώρες.

Πατριώτες, ας σκεφθούμε, πως η αγάπη μας για το χωριό πρέπει να εκδηλωθεί και μ' αυτό τον τρόπο έστω και αν στην αρχή είναι θυσία...

— Παρών στο χωριό ο πατριώτης μας Γιώργος Τζάκας (Πήλιουρας), συνεχίζει τις δουλειές

τιμειώσης της πατρίδας, που οργανώσουν τις μέρες των εορτών συνθήκες που θα φέρουν τους πατριώτες αλλά και άλλους ανθρώπους στην Κρεμαστή που συγκεντρώνει πολλά πλεονεκτήματα αναξιοποίητα. Μην ξεχνάμε πως αυτά που πριν λίγα χρόνια πετύχαμε μέχρι να γίνουν θεωρούντο θαύματα. Να όμως που γίναν.

Ας ελπίσουμε, λοιπόν, μια ακόμα φορά στα... θαύματα.

● Πρόεδροι του χωριού μετά το 1950

- Αντώνης Δουινιάς '49 - '50.
- Δημήτρης Δρίβας '52 - '54.
- Παναγ. Παπαμιχαλόπουλος '50 - '51.
- Θεόδωρος Πουλάκης '54 - '57.
- Δημήτριος Δρίβας '52 - '54.
- Δημήτριος Λάββας '57 - '60.
- Παναγιώτης Νεοφώτης '60 - '63.
- Δημήτριος Μπελεσιός '63 - '67.
- Λεωνίδας Λεγάκης '67 - '69.
- Αντώνης Ζώταλης '69 - '71.
- Νικόλ. Τσορομώκος '71 - '72.
- Καμαρινός Παπαμιχαλόπουλος '72 - '75.
- Παναγιώτης Τζάκας '75 - '78.
- Παναγιώτης Νεοφώτης '78 - '82.
- Κώστας Τσορομώκος '82 - 86.

Στο αντίστοιχο χρόνο καθήκοντα γραμματέα, εκπλήρωσαν ο Παναγιώτης Παπαμιχαλόπουλος, ο εφημέριος Κων)νος Παπαελευθερίου και ο Παναγιώτης Παυλάκης.

Διαπιστώνουμε πως ο Παναγιώτης Νεοφώτης και ο Παναγιώτης Παυλάκης, είναι τα πρόσωπα που ασχολήθηκαν τα πιο πολλά μεταπολεμικά χρόνια με την Κοινότητά μας.

πό το επίρρημα «πιστώμα», που σημαίνει το πιο χαμηλά κείμενο, το μη έχον θέαν προς τον ευρύ, τον ανοιχτό, τον ελεύθερο ορίζοντα. Και πράγματι, τόσο ο κάμπος των Πιστάματων, όσον και το χωριό Πιστάματα, βρίσκονται προ χαμηλά από όλα τα γύρω μέρη και χωριά και έχουν μόνο τη θέα του κάμπου τούτου (οροπεδίου) που περιβάλλεται γύρω γύρω από ψηλά βουνά, που εμποδίζουν εντελώς την ελευθέραν θέαν, προς τον ανοικτόν, ελεύθερον ορίζοντα.

Το χωργιουδάκι αυτό, το εδημιούργησαν οι Κοκκοραίοι, οι οποίοι, προερχόμενοι από τους Γοράνους, της Σπάρτης, όπως γράφει ο μακαρίτης γιατρός μας Κωνστ. Πετρολέκας, στο βιβλίο του «Ζάραξ» εγκατεστάθηκαν, αρχικά στην Κρεμαστή. Δηλαδή στο κεφαλοχώρι και πρώτο αυτό χωργιό του Ζάρακα, των μεταγενεστέρων, της αρχαιότητας χρόνου. Και έφυγαν, κατόπιν, από εκεί, λόγω του πολύ ψυχρού κλίματος, ίσως (1.000 μ. υψ.) και εγκαταστάθηκαν με τα ποιμνιά τους γιατί ήταν όλοι τους ποιμένες, στο ηπιότερο κλίμα των Πιστάματων (450 μ. υψ.), έφτιαξαν εκεί τα σπίτια τους (καλύβια, στην αρχή) και τα μαντριά τους και εδημιούργησαν έτσι το χωργιό τους, που πήρε το όνομα του κάμπου και ονομάστηκε Πιστάματα. Αργότερα εγκαταστάθηκαν σ' αυτό, και μία οικογένεια Παπαμιχαλοπουλαίων (η δική μας), μία Φριτζιλαιών και μία Δουκαίων, προερχόμενες κι αυτές, από Κρεμαστή και Φρέγκραν.

Ο παραπάνω μακαρίτης για-

ται, λοιπόν, ότι και εκείνοι, που ήρθαν από τους Γοράνους ή τις Σπέτσες (γιατί και εκεί εγκατεστάθησαν πολλοί Βορειοηπειρώται) ή ήσαν και αυτοί από τους κατελθόντας Βορειοηπειρώτας, ή ήταν ντόπιοι μεν αλλά αφομοιώθηκαν εντελώς από τους πολυπληθέστερους Βορειοηπειρώτας των χωριών μας. Πιστεύω περισσότερο εις την πρώτην εκδοχήν.

Σήμερα τα Πιστάματα έχουν 30 σπίτια, κατοικούμενα και μη και 30 περίπου κατοίκους, Όλοι τους είναι σχεδόν γέροι και γριές, γιατί οι νέοι, όπως και από όλα τα ορεινά χωριά μας, έφυγαν, επιστρέφουν όμως μερικοί από αυτούς κατά τα καλοκαίρια και πάλι γεμίζει το χωριό. Γι' αυτό το λόγο, και καταβάλλεται προσπάθεια, να διατηρείται τούτο, και διατηρείται, σε καλή κατάσταση. Όλοι του οι εσωτερικοί δρόμοι έχουν τοιμεντοστρωθεί, συνδέεται με τον επαρχιακό μας δρόμο με δυο τοιμεντοστρωμένους επίσης θραχίνες, εισόδου και εξόδου, και το λεωφορείο της γραμμής περνά από μέσα από το χωριό, έχει εκκλησία, τους Αγίους Αποστόλους, με αυλόμανδρα που κατά τα τελευταία χρόνια ανακαινίστηκαν εκ θεμελίων σχεδόν, προεκταθείσαν δε, και βενηθικοί χώροι. Έχει νεκροταφείο, που κι αυτό εβελτιώθηκε τελευταία κατά τον μανδρότονό του, έχει κτίριον καλό Σχολείου που τώρα όμως δεν λειτουργεί ελλείψει μαθητών. Έχει δυο πλατειούλες που τώρα καταβάλλεται προσπάθεια βελτιώσεώς των, με δυο μικρά μαγαζάκια, σ' αυτές, έχει δυο μι-

μόνοι τους ή με τους κολίγες τους και όταν άνοιγε ο καιρός ανέβαιναν στα σπίτια τους στην Κρεμαστή. Γι' αυτό και στον οικισμό αυτό υπήρχαν δυο εκκλησίες, η Αγία Τριάδα, μπροστά στο καλύβι μας, με στέρνα μέσα, και ο Άγιος Κωνσταντίνος πίσω από το καλύβι του προπάππου μου, όπως ακριβώς, έχει δυο τέτοιες καλές εκκλησίες και η Κρεμαστή. Φαίνεται όμως ότι και κατά τηναρχαιότητα, κατοικείτο το μέρος αυτό, γιατί κατά τις καλλιέργειες έχουν θρεθεί εκεί τάφοι με σκελετούς και αναθύματα, που έχουν παραδοθεί και βρίσκονται στα Μουσεία μας. Μια επιστημονική ανασκαφή ίσως φέρει στο φως και σπουδαιότερες αρχαιοτήτες. Επίσης υπάρχει και ο οικισμός στο Καλογέρι, έξω από τα κάτω αμπέλια, που σώζονται σήμερα μόνο τα θεμελιά του, και μια στέρνα. Επίσης υπάρχει και ο οικισμός τα «Πετρολεκέικα Καλύβια» στο πάνω μέρος του κάμπου, που 1 - 2 καλύβια και σώζονται ακόμα και που ανήκει σε Χαρακιώτες. Επίσης στο βάθος του κάμπου και δεξιά, υπάρχει το «Ραγέλι» που έχουν τα καλύβια τους οι Ρηχιώτες. Εκτίζοντο τότε καλύβια, για ανθρώπους και ζώα, κοντά στα καλλιεργαζόμενα χωράφια, γιατί μετά το μόχθο της ημέρας, ήταν αδύνατος η μετάβασις στα χωριά.

Αυτά γνωρίζω για τα Πιστάματα, και παρακαλώ όσους γνωρίζουν περισσότερα, να με διορθώσουν ή να με συμπληρώσουν κλπ. Κώστας Γ. Παπαμιχαλόπουλος Πισταμιώτης

Ένας καλός φίλος

Ο ήλιος κόντευε να γείρει απ' τις Ταράτσες σαν έφτασα στο χωριό.

Ο ξάστερος ουρανός, ο γλυκός καιρός δε θύμιζαν παραμυθικές Χριστουγέννων στην Κρεμαστή.

Όμως τα σπίτια θουβά, οι δρόμοι άδειοι, οι αυλόπορτες ασφαλισμένες, λίγους, λιγοστούς ανθρώπους αντάμωσα μέχρι να φτάσω στο σπίτι μου. Το πατρικό σπίτι που και όταν είναι έρημο παραμένει για μένα το πιο δικό μου πράγμα, η πιο γνώριμη θέση, ο πιο ξεστός τόπος που μέσα του φωλιάζουν τα παιδικά μου χρόνια, εκείνα τ' αγαπημένα χρόνια της απλότητας, της φτώχειας και της αναζήτησης.

Εκεί σ' αυτό το σπίτι έχω κρυμμένες τόσες και τόσες αναμνήσεις που αστειρέυτα πλουτίζουν τη ζωή του σήμερα. Εκεί κάτω στην τρεμουλιαστή φλόγα του λυχναριού έμαθα να γράφω, να διαβάζω για μακρινές χώρες, για ταξίδια, για πολέμους. Εκεί διάβασα διηγήματα, χριστιανικά βιβλία του κατηχητικού, έμαθα την ιστορία του κόσμου. Εκεί ξεκινάει η ζωή μου.

Γύρω από το τζάκι γνώρισα

τόσα πράγματα. Η γιαγιά, ο παππούς, οι γέροντες της γειτονιάς με γνώρισαν με το παρελθόν του χωριού. Οι κουβέντες στις μεγάλες χειμωνιάτικες νύχτες μου γνώριζαν τα χρόνια της κατοχής, τα μαύρα χρόνια του εμφύλιου, τα θάσσανα που γνώρισε ο κόσμος πολλά χρόνια πριν γεννηθώ.

Η λάμψη του τζακιού ζωντάνεψε μπροστά μου, τους ζευγαλάτες, που μου κόβαν τον ύπνο πολύ πριν ξημερώσει σαν στρώναν τραπέζι αχάραγα για να παν δυνατοί στο χωράφι.

Το μυαλό μου θάδιζε συνεχώς προς τα πίσω μέχρι που με διάκοψαν τα παραπονιάρικα νιαουρίσματα του γάτου μας του Αράπη. Έμεινε και αυτός μόνος του στο σπίτι χωρίς αφεντικά να τριγυρνάει τους φράχτες και τους άδειους δρόμους, νηστικός και λυπημένος. Κοίταζα τα μάτια του και φαίνονταν να ήταν κλαμένα, τον έβλεπα αδύνατο, καταθλημένο· γελάστηκε, πιστεύοντας πως γύρισαν τ' αφεντικά του. Ίσως η παρουσία μου να μην τούδωσε τόσο μεγάλη χαρά. Όμως ήρθε κοντά, τρίφτηκε στα πόδια μου και ξάπλωσε πλάι μου, απέναντι στο

τζάκι που πριν λίγες μέρες τ' απολάμβανε με τ' αφεντικά του. Του πρόσφερα το φαγητό μου, που τ' αντικατάστησα με ψητές πατάτες, και όσο έτρωγε τον έβλεπα να πλημμυρίζει από ικανοποίηση.

Είχα κερδίσει τη φιλία ενός ζώου που δεν ήταν και τόσο εύκολη. Από κείνη τη στιγμή δεν αισθανόμουνα μοναξιά!

Σαν βγήκα στο δρόμο είδα και άλλες εγκαταλειμμένες γάτες αγριεμένες από τις κακουχίες που περνούν. Όμως είναι η πρώτη φορά που ένιωσα τόσο συμπάθεια γι' αυτά τα ζώα που είναι τόσο σπιτικά, που τόσο αγαπούν τη ζεστασιά του τζακιού, και ξαφνικά βρίσκονται παρατημένα στην τύχη τους, να κυνηγούν μάταια τα λιγοστά πουλιά, ενώ τα περιμένει ο θάρυς χειμώνας που δύσκολα ίσως τον αντέξουν...

Ενώ έφευγα από το χωριό ο ήλιος έριχνε άπλετα τις ακτίνες του εμποδίζοντας το βαρύ χειμώνα να κυριαρχήσει, λυπόμουν τον Αράπη που μ' ακολουθούσε ως την έξοδο του χωριού. Ίσως καιρό είχα να βρω μια τόσο αληθινή φιλία...

Μ.Δ.

ΧΕΙΜΩΝΑ ΣΤΟ ΓΕΡΑΚΑ

Θέλεις γιατί ακρίβηνε το λάδι, θέλεις γιατί το ήθελα, βρέθηκα καταχειμώνα στο Γέρακα. Στο γυναικοχώρι. Σ' έναν γραφικό τόπο, που εκτός απ' όλα τ' άλλα, νιώθεις πως είσαι στον τόπο σου. Κρεμασιώτης και Γερακιώτης το ίδιο. Ίσως γιατί η ιστορία του τόπου μας θέλει πολλούς Γερακιώτες να κατάγονται από την Κρεμαστή. Και γιατί οι δεσμοί με τούτο το χωριό είναι μεγάλοι.

Άλλος όμως ο λόγος αυτής της αναφοράς. Τα ίδια προβλήματα κι ο Γέρακας με την Κρεμαστή. Το άλλοτε γιομάτο χωριό άδειο από μόνιμους κατοίκους. Με έντονη μόνο την παρουσία των γερόντων, που περιμένουν καρτερικά να ξεμπαρκάρουν τα καμαροτάκια και να κατέβουν να μαζέψουν τις ελιές. Να ζωντανέψει το χωριό, να ξαναθυμηθούν τα γερακιώτικα καλαμπουρία με τις ταιριασμένες υπερβολές στην εξήγηση.

Πρωί - πρωί μια εργώδης προετοιμασία. Φωνές από τα χαράγματα, πειράγματα... που θύμισε την εποχή που ξεκινώντας στην Κρεμαστή για το καμάτι, ένιωθες να ξυπνάει αυτός ο κόσμος μ' έναν τρόπο ίδιο πάντα στη μορφή και την προετοιμασία.

Πρώτη μηχανική παρουσία, όχι όμως ενοχλητική, το λιοτριβείο του Τρικουπάκη. Είναι ο μόνος που στοιχειώσε οικογενειακά στον τόπο του. Του Τζωρτζή πιο αθόρυβο, πιο καινούριο. Αλλά λίγο παλιότερο με τον πό-

Κάποτε πολλοί Κρεμασιώτες είχαν ελιές στο Γέρακα. Έτσι θα συμμερίζονται τη διήγησή μου. Τώρα ή τις πούλησαν ή τις παράτησαν. Και κόπηκαν κάποιιο δεσμοί, τελευταίοι που υπήρχαν.

Αντάμωμα λοιπόν του καμαρότου και του μορφομένου, του κάθε Γερακιώτη. Να περάσει λίγες μέρες στον τόπο του, να πάρει και το λάδι του και να φύγει.

Ακόμη φιλόξενο, λοιπόν, το χωριό. Ακόμη δίνει στα παιδιά του!

Παίρνει όμως όσα του χρωστάνε; Του χρωστάμε — αν θέλετε.

Εδώ θέλω λίγο να σταθώ. Ο Ζάρακας είναι ένα κομμάτι ίδιο παντού. Με τα ίδια προβλήματα και τις ίδιες ανησυχίες. Εμείς οι Κρεμασιώτες έχουμε λιγόρα. Ο Γέρακας περιμένει τη συμπαράσταση όλων για να υπάρξει. Και όλοι πρέπει να βοηθήσουν σ' αυτό.

Καιρός να παραμεριστούν οι όπιες διαφορές και ο καθένας να δώσει στον τόπο του λίγα από όσα πήρε απ' αυτόν. Δεν είναι καιρός για διαφωνίες, πολιτικές ή άλλες.

Η πολιτική δεν εξυπηρέτησε τον τόπο μας. Κι εμείς την υπηρετούμε με πείσμα...

Καιρός λοιπόν για περισυλλογή και δημιουργία. Γιατί όσο περνάν τα χρόνια τόσο τα χωριά μας θα ερημώνουν.

Έχουμε χρέος να προλάβουμε

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

στέρεψε οριστικά από τον Αύγουστο η θρύση!).

Είναι περιττό να νοιαστεί, τι σημαίνει για το χωριό μας

ται πιο εύκολα όταν προσπαθήσουμε.

Τα προβλήματα των ανθρώπων σχέσεων σκιάζουν πιο πολύ τον ορίζοντα του χωριού. Μην κουβιάσετε ένα

σπειρωθούν όλοι οι υπόλοιποι ώστε να μπορέσουμε να επανέλθουμε στη σωστή τροχιά, εκείνη στην οποία κινηθήκαμε τα πρώτα χρόνια και χαλάσαμε πάρα πολλές φορές

της θρύσης σήνεται ένα πλεονέκτημα του χωριού που διατηρήθηκε για τρεις αιώνες. Τα ερειπωμένα σπίτια γύρω στην πλατεία διατηρούνται δίνοντας μια αποκαρδιωτική εικόνα.

Το Σχολείο έγινε μνημείο εγκατάλειψης!! Σπασμένα τζάμια, σκουπίδια, τριχρωμία, πεσμένοι σοβάδες και άλλα πολλά.

Ο δρόμος για το Μαρί εγκαταλείφθηκε σαν τιμωρία στους αυτούς που επιθυμούσαν την καταστροφή του.

Η εκκλησία του χωριού παρουσιάζει απελπιστική εικόνα εσωτερικά. Ο χώρος γύρω από τη θύση ποτέ δεν είχε χειρότερη εμφάνιση.

Ο δρόμος προς Άγιο Δημήτριο προειδοποιεί πως έρχεται η καταστροφή του αν δεν γίνουν επειγόντως προστατευτικά έργα σε αρκετά σημεία.

Άλυτο παραμένει το πρόβλημα των σκουπιδιών.

Είναι άσκοπο να μιλήσουμε για καινούργια έργα. Το γήπεδο είναι άγνωστο πότε θα γίνει κατάλληλο για αγώνες.

Η πλατεία που κατασκευάζεται ξεκίνησε ενώ αγνοήθηκαν οι μηχανικοί του χωριού, που αρκετά μπορούσαν να υποδείξουν ή να προλάβουν.

Στις πλάτες του 1986 θα φορτώσουμε όλες αυτές τις ελλείψεις μαζί με κάποιες καινούργιες, έστω και γνωρίζοντας πως ο κάθε καινούργιος χρόνος είναι πιο ισχνός από τον προηγούμενο.

Τα προβλήματα όμως του χωριού, δυστυχώς, δεν είναι μόνο τα υλικά — αυτά λύνον-

σημαντικό κεφάλαιο ανθρώπινου υλικού αποσύρθηκε αχανακτησμένο, από τον πόλεμο που δέχθηκε από όλους αυτούς που σήμερα είναι ανίκανοι να αναλάβουν την επίλυση των προβλημάτων του χωριού.

Μη ζητάν δικαιολογίες κανείς δεν τους φταίει. Τώρα τους δίνεται η ευκαιρία να δικαιολογήσουν τις ανησυχίες τους που τους οδήγησαν στη σκληρή κριτική. Η σειρά τους να δουλέψουν για το χωριό θάχουν καθολική συμπάρασταση όταν ξεκινήσει μια καινούργια εποχή επιτυχιών για την Κρεμαστή. Τότε είμαστε σίγουροι πως θα πάψουν να κακολογούν τους ανθρώπους που εργάστηκαν μέσα από το Σύλλογό μας, αφού θα γνωρίσουν πόσες και πόσες δυσκολίες υπάρχουν για να λυθεί και το πιο μικρό πρόβλημα, σαν την έκδοση ενός ημερολογίου, μιας εφημερίδας όσο και μιας απλής επιστολής για ενημέρωση.

Βοήθεια και συμπάρασταση θέλει το χωριό όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες αλλά και τον υπόλοιπο καιρό. Γιατί φτάσαμε να μην πηγαίνουν οι πατριώτες τα Χριστούγεννα ή τις Απόκριες στο χωριό;

Μήπως η ομορφιά των Χριστουγέννων δε βρίσκεται κοντά στη χειμωνιάτικη όψη; Αυτά γίνονται γιατί ατονούν διαρκώς οι φιλικές σχέσεις ανάμεσά μας.

Ήρθε καιρός να γίνουμε ρεαλιστές, να δούμε πώς και ποιοι μπορούν να βοηθήσουν το χωριό, κοντά τους να συ-

χωριό μας!

ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

Είναι λοιπόν καιρός να καταλάβουμε όλοι ότι το χωριό δεν είναι για είκοσι μέρες το καλοκαίρι. Υπάρχει για όλο το χρόνο και το χωριό και τα προβλήματατά του.

Έγινε μια προσπάθεια το καλοκαίρι που πέρασε για παραμερισμό των διαφορών και δημιουργία μιας Ομοσπονδίας, από όλους τους συλλόγους. Δυστυχώς για καθαρά νομικούς λόγους η Ομοσπονδία είναι αδύνατη. Δεν μπορούν οι σύλλογοι του εσωτερικού και του εξωτερικού να κάνουν Ομοσπονδία, γιατί διέπονται από διαφορετικά δίκαια. Έτσι αυτή η συνεννόηση μπορεί να λειτουργήσει άτυπα, αρκεί να υπάρχει διάθεση. Δεν τη βλέπουμε όμως, τη διάθεση. Περιορίζεται σε ευχές κάποιων που τη θέλουν πραγματικά.

Εάν λοιπόν εξακολουθούμε να πονάμε τον τόπο μας, πρέπει να είμαστε πιο ξεκάθαροι. Δεν αρκούν οι ευχές πρέπει να πιστέψουμε στη συνεννόηση των προσπαθειών.

Η τελευταία τετραετία στάθηκε αρνητική και από τη μεριά της Κοινότητας. Δεν έγινε καμιά προσπάθεια που να μαρτυρεί ότι υπήρξε Κοινότητα, Πρόεδρος, Κοινοτικό Συμβούλιο.

Δε θα σταθούμε σε πρόσωπα. Αλλά οι επιλογές ήταν κακές. Δεν έχει κανείς τοδικαίωμα να σταματά τις προσπάθειες του χωριού για πρόοδο, γιατί έτσι εκείνος θέλει.

πο που το φιλοξενεί.

Είναι λοιπόν καιρός όλοι μαζί ενωμένοι να θρούμε τα πρόσωπα που θα μας αντιπροσωπεύσουν σαν Κοινότητα. Έξω από κομματικές επιλογές. Με μόνο κριτήριο τα συμφέροντα του χωριού.

Είναι πολλά ακόμη να γίνουν στον τόπο μας. Ο δρόμος για τα Πελετά είναι μια πρόκληση. Υπάρχουν πολλοί που τον πονούν αυτό το δρόμο. Καιρός λοιπόν να φροντίσουν να γίνει. Όχι να μας κρίνουν αρνητικά για ό,τι κάναμε και για ό,τι δεν κάναμε.

Το γήπεδο είναι μια αποτυχία. Και δεν ήταν δική μας πρωτοβουλία. Κανείς όμως δεν μιλάει γι' αυτό και για τα χρήματα που πετάχτηκαν. Εάν είχε γίνει από εμάς, το λιγότερο θα οδηγούμεθα στα δικαστήρια. Τώρα είναι καλώς καμωμένα.

Θέλει θάρρος λοιπόν η συμπιλίωση. Θέλει — πριν απ' όλα — να παραμερίσουμε τους εαυτούς μας. Να σταθούμε θετικά σε ό,τι καλό έγινε. Και να κρίνουμε δίκαια τις παραλείψεις. Έτσι θα ξαναβρούμε το δρόμο μας και κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις όλοι θα βοηθήσουμε.

Ευχόμαστε ο καινούριος χρόνος να δικαιώσει τις προσδοκίες όλου του κόσμου. Για ειρήνη και συνεννόηση. Και να μας ενώσει όλους τους Κρεμασιώτες για το καλό του χωριού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

● Μην ξεχνάτε τη συνδρομή σας

Πατριώτες, μη ξεχνάτε τη συνδρομή σας στην εφημερίδα μας. Μια από τις πολλές προϋποθέσεις για την τακτική έκδοση της εφημερίδας, είναι και τα έξοδα που απαιτούνται.

● Ημερολόγιο 1986

Κυκλοφόρησε το Ημερολόγιο του Συλλόγου μας, για την τρέχουσα χρονιά. Περιλαμβάνει επτά φωτογραφίες του χωριού με ξεχωριστά θέματα, όπως: Το χωριό χιονισμένο, δύο φωτογραφίες. Η Άνοιξη στο χωριό, φωτογραφία κοντά στον Άγιο Νικόλα, δύο φωτογραφίες του 1954 από τον Άϊ Γιάννη και το Ασθενοκάμινο στις ταράτσες με το μακαρίτη Αναστάση Μανίκη και άλλους πατριώτες. Μια φωτογραφία από το Τουμπάλι με κοπάδι πρόβατα και ένα στιγμιότυπο από τη ταβέρνα του χωριού ανήμερα του Αγίου Νικολάου.

Το κόστος κάθε Ημερολογίου, χωρίς ταχυδρομικά, είναι 370 δρχ. Περιμένουμε να ζητηθεί από κάθε πατριώτη το φετινό Ημερολόγιο.

Μην ξεχνάμε το χεϊμόνα το χωριό. Κάνοντας όλοι μας μια εκδρομή στην Κρεμαστή, βοηθάμε αποφασιστικά την αντιμετώπιση της μεγάλης ερήμωσης.